

ULUSLARARASI
KADIN VE HUKUK SEMPOZYUMU

TÜRKİYE
BAROLAR BİRLİĞİ

GAZİ ÜNİVERSİTESİ
HUKUK FAKÜLTESİ

KADIN VE HUKUK

ŞİDDET MAĞDURU KADINLARA CEZA DAVALARINDA AVUKAT GÖREVLENDİRİLMESİ VE KURUMSAL ÖRGÜTLERİN KAMU DAVASINA KATILMA TALEPLERİ

Gülce Mutoğlu Kılavuz¹

Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 234. maddesinde mağdur ve şikayetçinin soruşturma ve kovuşturma evrelerindeki hakları sayılmıştır. Bu düzenlemeye göre mağdur ile şikayetçi ancak cinsel saldırı suçu ile alt sınırı beş yıldan fazla hapis cezasını gerektiren suçlara ilişkin yargılamalarda, baro tarafından kendisine avukat görevlendirilmesini isteme hakkına sahiptir. Kanun metninin ilk halinde "Vekili yoksa, baro tarafından kendisine bir avukat görevlendirilmesini isteme" hakkı tanınmış iken 06.08.2008 tarihli değişiklikle mağdur ile müştekilere tanınan bu hak kısıtlanmıştır. Özellikle şiddet mağduru kadınlar açısından bu durum kadınların yargılamayı takip süreçlerinde ikincil bir mağduriyete uğramalarına sebep olmaktadır.

Kadına karşı şiddet olaylarının genellikle tekrarlayan olaylar olması sebebiyle kadınların aynı faile karşı birden çok şikayetleri bulunmakta ve kimi zaman birden çok soruşturma açılmaktadır. Şiddet olayının tekrarı olmasa dahi kadınlar, şiddet uygulayan fail ve yakınları tarafından şikayetten vazgeçmeye zorlanmakta, tehdit edilmekte, şiddet uygulayanla karşı karşıya kalmaktadır. Özellikle aile içi şiddet vakalarında çoğu zaman gidecek bir yeri ve herhangi bir maddi desteği de bulunmayan kadınlar yargılamaları takipte maddi ve manevi zorluk yaşamaktadır. Kadınlar çoğu kez şikayetlerinden vazgeçmekte ve adalete olan güven duyguları sarsılmaktadır.

Yine Ceza Muhakemesi Kanununun 237. maddesinde düzenlenen kamu davasına katılma hakkı da mahkemeler tarafından dar yorumlanarak baroların, sivil toplum örgütlerinin kadına karşı şiddet vakalarında davaya katılma taleplerinin reddedildiği görülmektedir. Oysa ki; İstanbul Sözleşmesi'nin "Taraflar iç hukuklarında öngörülen koşullara uygun olarak sivil toplum örgütlerinin ve aile içi şiddet danışmanlarının iş bu sözleşme uyarınca belirlenen suçlara ilişkin soruşturma ve adli takibatın yapılması sırasında mağdurun isteği üzerine ve mağdura yardım ve destek vermesi olanağını sağlamak üzere gerekli hukuki veya diğer tedbirleri alır" şeklindeki 55/2 maddesi de dikkate alınarak; uygulamada yaşanan sorunlar ve örnek kararlar ışığında hem şiddet gören kadınlara avukat görevlendirilmesi hem de kurumsal örgütlerin kamu davasına katılma taleplerinin kabulünün sağlanması için gerekli çalışmalar yapılmalıdır.

¹ Türkiye Barolar Birliği İnsan Hakları Merkezi Cinsel Kimlik Ayrımcılığı Çalışma Grubu,
gulce.mutoglu@gmail.com